

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2023

aruandeaasta lõpp: 31.12.2023

nimi: EESTI LUGEMISÜHING

registrikood: 80111084

postiaadress: Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa,
Narva mnt 25

postisihthnumber: 10120

e-posti aadress: info@lugemisyhing.ee

veebilehe aadress: <https://lugemisyhing.ee>

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	8
Bilanss	8
Tulemiaruanne	9
Rahavoogude aruanne	10
Netovara muutuste aruanne	11
Raamatupidamise aastaaruande lisad	12
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	12
Lisa 2 Tööjõukulud	12
Lisa 3 Seotud osapooled	12
Aruande allkirjad	13

Tegevusaruanne

Eesti Lugemisühingu 2023. aasta tegevusaruanne

2023. aastal tegutses Eesti Lugemisühing järgmistes valdkondades:

[1. Lugemispesa](#)

[Loov lugemine Lugemispesades](#)

[Lugemisoskus tänapäeva õpikeskkondades. Lugemispesade jagamine](#)

[Kultuurid kohtuvad Lugemispesas](#)

[2. Väikesed kodu-uurijad](#)

[3. Düsleksia projektid](#)

[4. Lugemissõbrad](#)

[5. Konverentsid](#)

[EstRA aastakonverents „Üleminek eestikeelsele õppele“](#)

[5. rahvusvaheline Läänemere Kirjaoskuskonverents Motivating for Literacy](#)

[6. Muud kirjaoskust toetavad sündmused ja koostööprojektid](#)

2023. aastal täitis 20. aastat **Lugemispesa** projekt. Projekt **Väikesed kodu-uurijad** tähistas 13. tegutsemisaastat. Düsleksia projektidest oli olulisel kohal kodulehe www.dysleksia.ee valmimine, mis sisaldab mahukat **lugemisraskusega õpilastele koostatud harjutusvara** ning osalemine **Paide Arvamusfestivalil**.

16. juunil toimus **ühingu aastakonverents**, 2023. aastal oli see päevakohaselt **eestikeelsele õppele ülemineku** teemal ja see korraldati koostöös Kallavere Kooliga Maardus. Konverentsil osales üle 130 osaleja.

Ühingu mitmed projektid olid esindatud Riias 5. rahvusvahelisel Läänemere Kirjaoskuskonverentsil “[Motivating for Literacy](#)”.

2023. a tehti ettevalmistustöid ühingu uue projekti **Lugemissõbrad** käivitamiseks, kus erineva keele- ja kultuuritaustaga lapsed saavad võimaluse koos lugeda.

Ühing viis läbi **arenguhüppe ettevalmistava projekti**, mille käigus sõnastati uuesti ühingu missioon ja visioon, arutleti tegevussuundade ja uute liikmete kaasamise ning jätkusuutlikkuse üle.

Ühingusse kuulus 2023. aasta alguses 68 liiget ja lõpus 80 liiget.

Ühingu tööd juhtis kolmeliikmeline juhatus: Maria Jürimäe, Kadi Lukanenok, Liina Velner.

2023. aastal viis Lugemisühing läbi arenguhüpet ettevalmistava projekti, mida rahastas KÜSK.

Arenguekspert Ivika Nõgel (MTÜ Partnerlus) eestvedamisel viidi läbi elektrooniline küsitlus ühingu liikmete hulgas, mitmetel kohtumistel ja mõttetalgutel analüüsiti ühingu tugevusi, nõrkusi, ohtusid ja võimalusi ning uuendati ühingu visiooni ja missiooni sõnastust.

Arenguhüpet ettevalmistava projekti tulemusena jõuti sõnastati järgmised üldesmärgid:

- Kasutades asjatundlikkust, kogemust ja laia koostöövõrgustikku **laiendada lugemise populaarsust**, sealhulgas viies teadmised edasi eesti keelele üle minevatesse koolidesse.
- Kasutades ühiskonna suurenevat tähelepanu lugemiskeskustele (sealhulgas düsleksia) teema vastu, **suurendada Lugemisühingu nähtavust düsleksia kompetentsikeskusena** ning kaasata eri osapooli suurepäraste tulemuste saavutamisse.
- Kasutades eesti õppekeelele ülemineku riiklikku prioriteetsust, **viia oma oskused uute sihtrühmadeni endistes venekeelsetes koolides**.
- Suurendamaks nähtavust ning liikmete aktiivsust, **tõsta ühingu fookusesse kommunikatsiooni ja kaasamisoskuste arendamine**.

Valmis arengukava järgnevas kolmeks aastaks.

2023. aastal olid Lugemisühingu projektide tähtsamad versta-postid:

1. Lugemispesa

Loov lugemine Lugemispesades

Koostöös Soome Instituudi ja Tallinna Keskraamatukoguga toimus konkurss „**Loov lugemine Lugemispesades**“, milles kutsuti üles kuulamist ja lugemist siduma loovtegevustega.

Kokku laekus 22 tööd lasteaedadest, koolidest, raamatukogudest. Osalejate töid hindas rahvusvaheline žürii ning töid tunnustati tänuüritusel 7. detsembril Tallinna Keskraamatukogus, kuhu kogunes ligi 50 inimest.

Projektile esitatud loova lugemise kogemusi ja meetodeid jagati õpetajate innustamiseks, laste toetamiseks ning kogukonna kaasamiseks, lisafookusega eestikeelsele õppele ülemineku toetamine ja muukeelsete kogukondade kaasamine. Konkursitöid saab näha Lugemispesa veebilehel: <https://www.lugemisyhing.ee/loova-lugemise-konkurss-2/->

Projektiga kogutud andmeid analüüsisid ja tegid neist miniuurimuse raames kokkuvõtte Tallinna Ülikooli bakalaureuseõppe eripedagoogika üliõpilased.

Lugemisoskus tänapäeva õpikeskkondades. Lugemispesade jagamine

Edukalt lõppes 2021. aastal alustatud rahvusvaheline projekt „**Lugemisoskus tänapäeva õpikeskkondades. Lugemispesade jagamine**“, mille eesmärk oli täiendada lugemispesaid uute ideede ja õpimeetoditega.

25 partnerühingu esindajad Eestist, Lätist ja Soomest kohtusid haridusreisidel Soomes ja Eestis ning jagasid ideid ja kogemusi.

Valmisid plakatid kuues keeles (eesti, soome, rootsi, läti, inglise, vene) Lugemispesa vaimsest ja füüsilisest keskkonnast ning õpetaja tegevustest.

Lõpuseminar ning tähistamine ühendati Lätis toimunud rahvusvahelise Läänemere Kirjanduskonverentsiga.

Tulemusi jagati näidisfotode ja -videotena toetavast keskkonnast koos loovate ideedega aktiivõppeks, mida projekti vältel nähti veebilehel üle 20 000 korra. Projekti kogemusi esitati ka Soome ajakirjas Kielikukko ning neljas keeles kättesaadavas Lugemispesa Käsiraamatus.

Projekti rahvusvaheline töögrupp viis läbi **veebipõhise küsitluse** lugemispesade olemus ja mõju kohta kolmes riigis, Eesti õpetajatega tehti ka intervjuud. Koostõise uurimuse tulemusena leiti, et Lugemispesade projekt on suurendanud lugemismaterjalide kättesaadavust vastavalt laste huvidele, on tõusnud lugemispesades veedetud aeg ja lisandunud on toetavaid grupitöid.

Projekti tunnustati Euroopa Innovatiivse Kirjaoskuse Edendamise auhinnale esitamisega.

Kultuurid kohtuvad Lugemispesas

2023. aastal toimus Eestis projekt „**Kultuurid kohtuvad Lugemispesas**“, eesmärgiga tugevdada rahvusvahelist koostööd, kultuuride lõimimist kirjaoskuse õppeks ning kogemuste jagamist. Hulk lugemispesasid avasid oma ukseid kõigile huvilistele.

Projekti käigus külastasid 30. märtsil 50 osalejat Soomest ja Lätist viit Tallinna haridusametust ning osalesid Eesti Lastekirjanduse Keskuses toimunud ühisüritusel 7 töötoas.

Kirjalik ja suuline tagasiside näitas õpetajate rahulolu ning valmisolekut kasutada kogetut laste lugemis-kirjutamisoskuse taset ja lugemirõõmu tõstmiseks ning kultuurierinevustega arvestamiseks.

Toimunud aruteludega loodi kontakte edasiseks koostööks, edukaimad olid Maardu Lasteaed ja Rauma Pikkunorsi Lasteaed.

Sündmuse ülevaade siin:

<https://www.lugemisyhing.ee/uudised/kultuurid-kohtusid-lugemispesas/>

Lugemispesa projekte on rahastanud Nordplus, KÜSK ja Tallinna Kodurahu.

Lugemispesa tegemistest täpsemalt veebilehel <https://lugemispesa.eu/>

2. Väikesed kodu-uurijad

Väikesed kodu-uurijad kirjutasid oma perede kuulamis- ja vaatamisharjumustest.

Eesti Lugemisühingu, Järvamaa muuseumi ja Eesti Ringhäälingumuuseumi poolt välja kuulutatud väikeste kodu-uurijate 13. tegevusaasta uurimistöö teema oli „Meie pere kuulab ja vaatab“. Võistluse üleskutses paluti 3.-6. klasside õpilastel uurida raadio kuulamist ja televiisori vaatamist oma peredes. Konkursile laekus 97 uurimistööd Tartu-, Saare-, Viru-, Harju- ja Viljandimaalt. Korraldajate rõõmuks oli kaheksa osaleva kooli hulgas nii ammuseid tuttavaid kui ka päris uusi tulijaid 15 koolist. Osalesid ka õpilased Soome koolidest.

8. septembril toimus järjekordne tänapäev konkursil osalejatele ja nende juhendajatele.

<https://www.lugemisyhing.ee/vaikesed-kodu-uurijad/vaikesed-koduuurijad-kohtusid-turil/>

3. Düsleksia projektid

2023. a. lõpus jõudis lõpule kaks aastat kestnud **harjutusvara koostamise projekt** lugemisraskustega (sh. düsleksiaga) õpilastele, mida rahastas Haridus- ja Teadusministeerium. Harjutusvara sisaldab 135 tunni materjale, teste ja juhendmaterjale. Koostamisel on arvestatud, et tund-tunnilt edasi liikudes jätkub harjutusvara materjali üheks õppeaastaks. Materjalid on tasuta kättesaadavad kodulehel www.dysleksia.ee.

2023.a. aprillis algas düsleksiaga **laste vanemate kaasamise** projekt, mida rahastas **Aktiivsete Kodanike Fond**. Projekti eesmärgiks oli kutsuda kokku lugemis- ja kirjutamisraskusega laste vanemate esinduskogu, leida düsleksia teema kõneisikud ja teha düsleksia infomaterjalid kättesaadavaks uuel kodulehel www.dysleksia.ee.

Lastevanemate kaasamise projekti tähtsamad verstapostid 2023. aastal:

- 2023. a. augustis korraldasime arutelu Paide Arvamusfestivalil.
- ühingu ja düsleksia osakonna tegevuse kajastusi [KUKU raadios](#), ["Pere ja Kodu" podcast](#).
- 2023. a. oktoobris korraldasime Tallinna Keskraamatukogus düsleksia simulatsioonide töötoa.
- uue kodulehe tarvis koguti lapsevanemate kogemuslugusid.

Düsleksia alases teavitustöös oli 2023. a. kesksel kohal osalemine **Paide Arvamusfestivalil**. Seekord oli osalejatel võimalik läbi teha läbi erinevaid düsleksia simulatsioone ehk õppeülesandeid ja seeläbi panna ennast düsleksiaga inimeste igapäevasesse olukorda. Sama võimalus avanes ka düsleksiapäeva töötoas Tallinna Keskraamatukogus 30. oktoobril, millega jätkus traditsioon rahvusvahelise düsleksiapäeva tähistamiseks.

2023. aastal oli düsleksia alase töö keskmes ka kodulehekül www.düsleksia.ee ettevalmistavad tööd.

Koolides viidi läbi koolitusi õpetajatele ja raamatukogutöötajatele ning toimus esinemine Tartu Keskraamatukogu teabepäeval.

4. Lugemissõbrad

Koostöös Tallinna Keskraamatukoguga algasid septembris 2023 projekti Lugemissõbrad ettevalmistused. Projekt Lugemissõbrad viib kokku eestikeelsete raamatute lugemise vastu huvi tundvad muu kodukeelega väikesed lugemissõbrad (7 – 11 a) ja suured lugemissõbrad (13 – 19 a), kelle emakeel on eesti keel. Eesmärk on aidata kaasa lugemishuvi suurenemisele ja lugemisoskuse arenemisele ning pakkuda lugemisega seotud eduelamusi.

5. Konverentsid

EstRA aastakonverents „Üleminek eestikeelsele õppele“

16. juunil toimus Kallaveres **Eesti Lugemisühingu aastakonverents „Üleminek eestikeelsele õppele“** koostöös Kallavere Kooliga. Konverentsil oli üle 130 osaleja, peaesinejateks olid Tallinna Ülikooli doktorid **Andra Kütt**, kes rääkis 5 – 8-aastaste laste keelelisest arengust ja selle seosest kasvukeskkonnaga ning **Merilin Aruvee**, kes rääkis tekstikesksest aine- ja keeleõpetusest, seostades emakeeleõpetust rakenduslingvistikaga.

Haridus- ja Teadusministeeriumi üld- ja kutsehariduse keelepoliitika valdkonna peaspetsialist Maire Kebbinau andis põneva ülevaate lõimitud aine- ja keeleõppe (LAK-õpe) kogemusest Eestis.

Plenaarettekannetele järgnesid põnevad töötoad praktikutelt, kus fookuses just eestikeelsele õppele üleminek - võtted, mängud, meetoodilised ideed.

5. rahvusvaheline Läänemere Kirjaoskuskonverents *Motivating for Literacy*

23. – 24. juulil osalesid Eesti Lugemisühingu liikmed Riias 5. rahvusvahelisel Läänemere Kirjaoskuskonverentsil **“*Motivating for Literacy*”**

Meeli Pandis koos Maria Jürimäe, Kadi Lukanenokiga Eesti Lugemisühingust ning kolleegidega erinevatest riikidest (Juli-Anna Aerila, Merja Kauppinen, Pehr-Olof Rönholm, Ann-Sofie Selin, Sandra Kalniņa) tutvustasid Lugemispesa projekti ja sellega seotud rahvusvahelise uuringu esialgseid tulemusi.

Anneli Laamann rääkis toetavast kirjaoskuskeskkonnast lasteaia, Maria Jürimäe kirjaoskuse avastamisest digitaalse jutupliiatsi mängude ja raamatute abil, Anu Carlsson pedagoogilise biblioteraapia võimalustest kaasavas hariduses, Kaia Lainola lugemist motiveerivatest mängudest ja Merle Tanilsoo kirjaoskuse-alase motivatsiooni tõstmisest raamatukogus.

Ettekandeid tegid veel Mare Mürsepp vaiksetest raamatutest, Meeli Pandis, Maria Jürimäe ja Kaupo Peetsoo Lugemiskeskcondadest, Heli Prii ja Eve Kraiss väikeste kodu-uurijate projektist.

Konverentsi teisel päeval toimusid ühised kavandamistegevused, peeti plaane, kuidas edaspidi kirjaoskuse teemat rahvusvaheliselt käsitleda ning kaasata kõiki eagruppe.

6. Muud kirjaoskust toetavad sündmused ja koostööprojektid

Koostöö Tallinna Ülikooli õppeaine **ELU** ehk *erialasid lõimiva uuendusega* korraldati kaks projekti. Lihtsa teksti töörühmas koostasid tudengid Helin Puksandi ja Mare Mürsepa juhendamisel **lihtsustatud tekstide kogu**, mis sisaldab rahvajutte, omaloomingulisi muinasjutte ja loodusõpetuse teemadel kirjutatud lühijutte. Teine töörühm keskendus **pildiraamatute võlujõust osasaamisele**. Töörühma tegevuse teoreetilised alused ja praktilised ettevõtmised lähtusid lugemisühingu varasemast projektist Pildiraamatu võlujõud. Projekti juhendas Kadi Lukanenok.

Eesti Lugemisühingu esindaja kaasati **EV õiguskantsleri puuetega inimeste nõukogu** teise koosseisu. Nõukogu on valitud aastateks 2023-2025.

18. mai korraldas lugemisühingu õppekirjanduse osakond töötoa **rahvusvahelisel konverentsil "Keel ja keeled"**. **Töötoas: Õpitekstid** tegid ettekanded Mare Mürsepp matemaatikaõpikute lugemistehnilisest keerukusest, Kalle Aas 1. klassi emakeele tekstide hindamisest ja kohandamisest õppe diferentseerimisel ning Helin Puksand terminitest algklasside õpikutes.

8. septembril osaleti **rahvusvahelisel kirjaoskuspäeval** erinevate ühislugemise algatustega.

Annetustalgutel 2023. aasta novembris koguti raha kahe projekti jaoks.

Lugemispesadesse uute ja kvaliteetsete pildiraamatute soetamiseks annetati 78 eurot. Loosi tahtel said lugemisrõõmu nautimiseks uusi raamatuid Võru Punamütsikese lasteaia ja Peetri Lasteaia lapsed. **Düsleksiaplakatite** jaoks annetati 273 eurot. Plakatite eesmärgiks on tõsta düsleksiaga laste usku enda võimetusse ja suurendada empaatiat klassikaaslaste hulgas. Selgete ja positiivsete sõnumitega plakatid on suurepärane võimalus jõuda klassiruumidesse ja raamatukogudesse üle Eesti. Plakatite printimiseks mõeldud versioonid on kättesaadavad kodulehel www.dysleksia.ee.

28. detsembril toimus ühingu liikmete **digi-aastalõupidu** Zoomis, mil tehti kokkuvõtteid ja loodi ühisluulet etteantud riimidele.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Varad		
Käibevarad		
Raha	35 031	107 107
Nõuded ja ettemaksed	5 365	8 603
Kokku käibevarad	40 396	115 710
Kokku varad	40 396	115 710
Kohustised ja netovara		
Kohustised		
Lühiajalised kohustised		
Võlad ja ettemaksed	3 063	63
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	88 900	141 692
Kokku lühiajalised kohustised	91 963	141 755
Kokku kohustised	91 963	141 755
Netovara		
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	-26 045	24 224
Aruandeaasta tulem	-25 522	-50 269
Kokku netovara	-51 567	-26 045
Kokku kohustised ja netovara	40 396	115 710

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2023	2022
Tulud		
Liikmetelt saadud tasud	1 575	340
Annetused ja toetused	94 976	27 925
Muud tulud	1 840	312
Kokku tulud	98 391	28 577
Kulud		
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-100 177	-68 603
Mitmesugused tegevuskulud	-8 930	-8 212
Tööjõukulud	-13 194	-4 787
Muud kulud	-1 967	-5
Kokku kulud	-124 268	-81 607
Põhitegevuse tulem	-25 877	-53 030
Intressitulud	349	2 745
Muud finantstulud ja -kulud	6	16
Aruandeaasta tulem	-25 522	-50 269

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2023	2022
Rahavood põhitegevusest		
Liikmetelt laekunud tasud	1 575	340
Laekunud annetused ja toetused	94 976	22 868
Laekumised kaupade müügist ja teenuste osutamisest	1 840	300
Väljamaksed tarnijatele kaupade ja teenuste eest	-109 107	-76 815
Väljamaksed töötajatele	-7 781	-2 548
Muud rahavood põhitegevusest	-56 579	-3 596
Kokku rahavood põhitegevusest	-75 076	-59 451
Rahavood investeerimistegevusest		
Antud laenude tagasimaksed	3 000	2 400
Kokku rahavood investeerimistegevusest	3 000	2 400
Kokku rahavood	-72 076	-57 051
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	107 107	164 158
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-72 076	-57 051
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	35 031	107 107

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

		Kokku netovara
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2021	24 224	24 224
Aruandeaasta tulem	-50 269	-50 269
31.12.2022	-26 045	-26 045
Aruandeaasta tulem	-25 522	-25 522
31.12.2023	-51 567	-51 567

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

MTÜ Eesti Lugemisühing 2022. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Eesti finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud raamatupidamise seadusega ning seda täiendavad Raamatupidamise Toimkonna juhendid.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud tekkepõhisuse printsiibist.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Raha

Raha ja pangakontod sisaldavad raha pangakontodel.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 800

Seotud osapooled

Seotud osapoolteks loetakse:

- tegev- ja kõrgemat juhtkonda

Lisa 2 Tööjõukulud

(eurodes)

	2023	2022
Palgakulu	9 861	3 671
Sotsiaalmaksud	3 333	1 116
Kokku tööjõukulud	13 194	4 787

Lisa 3 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2023	31.12.2022
Füüsilisest isikust liikmete arv	90	113

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2023	2022
Arvestatud tasu	4 450	1 504

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 28.06.2024

EESTI LUGEMISÜHING (registrikood: 80111084) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
MARIA JÜRIMÄE	Juhatuse liige	28.06.2024
Resolutsioon:	Kinnitatud üldkoosoleku ja juhatuse otsusega.	
LIINA VELNER	Juhatuse liige	29.06.2024
KADI LUKANENOK	Juhatuse liige	29.06.2024

Aruande üldkoosoleku kinnitamise staatus

Üldkoosoleku poolt kinnitatud

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Haridust abistavad tegevused	85601	Jah